

Środowisko

W odległych czasach ziemię zabrodzką pokrywały bujne lasy. W okresie zlodowacenia lasy sosnowo-brzozowe stały się tundrą parkową. Z napływem ludności powierzchnie ich zmniejszały się. Obecnie lasy zajmują około 1/3 terenu gminy. Stanowią one własność prywatną. Najwięcej jest ich w części płn. i wsch. w okolicach Basinowa i Anastazewa oraz w części zach. w okolicach Słopska. W lasach dominuje sosna z domieszką brzozy, osiki, dębu i jałowca. Podszycie leśne stanowi borówka czarna i czerwona, wrzos, mech. Część zachodnia gminy w większości składa się z pól uprawnych oraz łąk powstałych na osuszonych terenach bagiennych. Na terenach podmokłych występują lasy łąkowe z czarną olchą wierzbą i czeremchą. Dzięki roślinności łąk i pól stanowią trawy, mleczy, pokrzywa, szczaw, komosa, perz, chaber. Na polach uprawia się żyto, owies, jęczmień, ziemniaki i rośliny okopowe. Przy drogach najczęściej spotyka się wierzby i topole. Niewielkie sady i pojedyncze jabłonie, grusze, śliwy i wiśnie rosną przy zabudowaniach, zwłaszcza w Obrębie, Basinowie, Słopsku, Zabrodziu, Zazdrości.

Obecnie stałymi mieszkańcami lasów są: sarny, dziki, lisy, zające i wiewiórki. Z większych ptaków można spotkać bociany, czaple, bażanty oraz łabędzie. Nad rzekami i na terenach bagiennych licznie występują czajki, dzikie kaczki. W rzekach żyje wiele gatunków ryb, a przede wszystkim szczupak i płoć. W ostatnich latach nad rzekami pojawiły się bobry.

Północna część gminy ([dolina Bugu](#)) znajduje się na obszarze objętym programem ochrony przyrody "**Natura 2000**". Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy.

Podstawą prawną dla tego programu jest Dyrektywa Ptasia (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 roku o ochronie dzikich ptaków), Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa) (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 roku o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) oraz szereg innych rozporządzeń i dokumentów wykonawczych.

Dzięki tym przepisom możliwe było stworzenie obszarów, połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzących spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną, której częścią jest dolina Bugu położona min. w północnej części naszej gminy. Jej zadaniem będzie utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę najcenniejszych, najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla regionów biogeograficznych.

Obszarem „Natura 2000” objęte zostały również [Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie](#) o powierzchni 427,8 ha . Teren ten obejmuje kompleks wydm porośniętych murawami psammofilnymi, wrzosowiskami oraz różnymi zbiorowiskami borowymi. Pożar w 1993 r. zniszczył znaczną część lasów, jednocześnie spowodował bardzo silną ekspansję mącznicy lekarskiej, której płyty osiągają powierzchnię 100-200 m². Stanowisko to można zaliczyć do największych znanych stanowisk tego gatunku w Polsce. Na omawianym terenie obok wrzosowisk mącznicowych występują także murawy szcztolichowe, wrzosowiska oraz zróżnicowane troficznie zbiorowiska borowe. Flora liczy 348 gatunków roślin naczyniowych. Na uwagę zasługuje bogate stanowisko kukułki plamistej.

Ogromnym skarbem tutejszej ziemi jest środowisko naturalne. Zdają sobie z tego sprawę mieszkańcy gminy oraz lokalne władze, dlatego też w 2006 roku został opracowany "**Program Ochrony Środowiska dla gminy Zabrodzie**". Stanowi on podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie.

Realizacja programu ma doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskiem, odnoszące się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Główne funkcje Programu to:

- realizacja polityki ekologicznej państwa na obszarze gminy Zabrodzie
- strategiczne zarządzanie gminą w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami
- wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju
- przekazanie informacji na temat zasobów środowiska przyrodniczego oraz stanu poszczególnych komponentów

środowiska

- przedstawienie problemów i zagrożeń ekologicznych, proponując sposoby ich rozwiązania w określonym czasie
- pomoc przy konstruowaniu budżetu gminy
- organizacja systemu informacji o stanie środowiska i działaniach zmierzających do jego poprawy.

Program ochrony środowiska obejmuje następujące zagadnienia merytoryczne:

- ochronę środowiska przyrodniczego,
- gospodarkę leśną,
- gospodarkę wodną,
- ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami,
- sprawy bezpieczeństwa ekologicznego,
- kształtowania świadomości ekologicznej,
- propagowania proekologicznych form działalności gospodarczej

Od 2006 roku obowiązuje również "**Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Zabrodzie**", który jest integralną częścią programu ochrony środowiska gminy.

Lokalne władze wykorzystując środki finansowe Unii Europejskiej (z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego), Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, budżetu państwa oraz wykorzystując środki własne przeprowadza **szereg inwestycji zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego** w gminie.

Wśród w/w inwestycji należy wymienić min.: modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Zabrodziu oraz rozbudowę infrastruktury wydobywania i uzdatniania wody.